

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Үлүүска - бү күнэрс

ОЛОНХО ҮНҮАБЫН ТЭРЭЭҮҮНИГЭР

Муус устар 15 күнүүр Олонхо
ыныацьын чорчтитини СР
Правительствотонун председателин салбү-
йяччы А.Н. Дылгиконский салайдаачылаах республикатаңы
хамынныйындын барын Мунинакха үтүс
министрлердөрөнүн барыгга 30-ча
сирой эннегиздэх салайдаачылар
кылтынын ысынчалар. Чуюшын, Олонхо
ыныацьын ыныацьынлыктар быйначчы
үгүйдүүлүү, комодоню олорор
Преширинимательство уонна туризм
министрлиро Е.Корнильевна, экономика
министрлердөлгөйтгэй министрири сал-
бүйяччы Т. Коржевина, Архитектура уонна
тууу министриро В. Кузикова, Култуура
министрлиро В. Тихонов кылтынын
ысынчалар.

Мунайха сурун дақылшаты улууспұт бапшылығы А.Ноготинцың оңору. Киян

сийгүй ижилсөн. Тутулуктаа 27 обьюза тутуу үолт, майрыяал берген тийчиликт, үлдүхамнаас сонгоохтук бара турарын инициаторлор. Маның тэгэ, ыныахха атын улувтардан, республика тас да егүүгэн ижор ынчмылтарга уон вэ кылтамныларга аланы, алан хамынныйшар сонгосх үзүү мыйлар. Би иен турар, бу улахаг тэрэхини ынтарга бийнээрүүлия илик болтуруослар, мунцах балынчанылар бааллара чулолтай. Олору алан министристибийр хамынныйя прецедентийнгэр тус инициаторинин онгон, угреди-хамынчыны ырытыстылар.

Кэлбит хамынайы бу күп Маддайы алааныгтан сагалаан, ыңых тутууларын кытта билистэ. Салты Олонхо ыныңдар боломенни үз бир түнүмбүн каро А. Федотов аттынан спортивнай комплекска ийнликтөр июки арзышарыгар ынтымыбыг фестиваль тумук көсөнорин коргуудар.

УЛУУ КЫАЙЫНЫ ҮРҮЙЛАҢ

Улув Кытайны 70 сүйнди көрсөрбүт борг азьбыах юм хамга. Машыса, бу ыңык бырааныныгы үрдүк таңымна тарийиң ылтыны соруга саудаммында ыраагтта. Авал хамынында үгүс мунинхтары ылтын үт-хамнаас ол туда сүрүпкөнүн күнгө.

Аасыгт төмөнкүрүүдүн көзөөн А. Ноговицын Кыргызылаах хамыныйда мунинчаа буенча. Быйын үбүлүбдөөн сыйбынарьян, бу орогойлоо күп ысын 9-күпүштөн эрд тумуккиммес Анал программа чөрчинчиши. Улгуу Кыайыны күнүлүгд

тууламмыг дынаштар ый иинитен тэрөннүүсөткүк сүрүненеңдер. Ол күрүүк, юрек тэрептөгөригөр кынаас чөстарга, арас хайысхалаш тематический биңоруур, төрптөгөрийн сарии сүшшарын сөйлөрүн, ытык болтэрсийн чынчоодон, субутунын-уктар бываа таархык бара туралиар.

Бу күн Кытайны шамшынылыгтап бергендинизер уонна таршылар қыттылаш улкен нараад, зәңгөж ненитиңди. Улуу Кытайы 70 салын урыйтуу «Боотур Ус» стадионда түмсөүдө. Салтын угус көктоош манадтар ыттылашыга бийланып жат.

БЭЙЭНИ САЛАЙЫНЫ КҮНҮГЭР

Муус устар 21 күнүгөр улуве
даңаңгатын автобай салайтын
Олюктюх бойзин салайтыны күпү
балиспиир үүрүүдөх тэрэхин ишнийг
бальцыкстарын оптимизаар чынчыла.

Сандар буолшакка, 2003 сиптап бейзни салшынын башташындар из-за биргелесүүлгүүдөй булатыптыштыруу мүмкүн.

Гүлгүн 2013 бос ыйын 10 күнүнсөйүнүн ууреңдүрүштөн күн быннынтынан болжотирилгенде таңбасына

Бүү күн ичинийн бэньшынтарыгар сирттуу болтуруостарыгар туундаммыйг субо-семинш ыныттынна. Салтын Утуу Кыйынъя 70 сыйлын тэрээнинин, Оюнхо ыныацны туунан кийнг хайысхалаах юрсгүйн ыныттынна. Түмүзэр улуус бэньшынга А. Ноговчын бары юлбиг бэньшынтары, бусана, огзээри дөсн-сөрг ишигээр оссо эбийн эзэлтийнхүйн сүкээрээр быраанын ынтынан эхрэгжүүлж турал, инициалын оссо дэдээн биниргэ үлэгжинин, бары улуус туулгар ынытшиар Улзүү-хамиска сэтгийн энэрдэрхийнэр баяндаа.

Үерүүлөк чыс бир сурун тэрэзинийн
Соловьев тохиолдигин баңыльгар М.Ф.
Кронниковца, Холбек тохиолдигин
баңыльгар Д.Д. Дьячковскайя уулса улус
дыйнаптын делопроизводствоо отделын
нижайшагар Л.А. Макаровада үргүг комүс
билимдөх улус дыйнаптын бочонуний гра-
моталарда түлшарьттынчындар.

Надежда БОРИСОВА

Болбайын

ЫРААХ АЙАНГА СЫЛДЬАР СУОППАРДАР ФЕСТИВАЛЛАРА ҮНГҮРДАР!!!

Муух устар 28 күнүңэр Чурагчы инициатор Саха Республикасының Президенттөмөнкүүчүлүктөштөрүнүү Кызылды 70 сыйындарын айналтак ыраах айинна сыйындар суюнварын фестивалларда кийин даярлайтынан дахьлык сыйындарды күнүүчүр.

Бү күн программа чөртитинен 10.00 ч. Чурагчы, узувчун даалыгийн сагаа хийн уулуссанан музыка донуулж, гэрээлжихсэй.

II.00 ч. Суоптарың иштөн дарыларынан байтарни күштөрдөн борбориесинен түркестанга көзөнүп көзөнүп күрсөткөн жаңылардың түркестандағы мемлекеттеги орындарынан көзөнүп көзөнүп күрсөткөн жаңылардың түркестандағы мемлекеттеги орындарынан

14.00 ч. Арчы дыбытсыз ыраах айанта сыйцаар сүсөншарлар арчыланып, ыраастасып, күүс-усо ылышынахшара.

15.00 ч «Ыраах шаш түгээнэр» дээр харцьсан бийтэгэвч айнэлтийндаа Манза Саха сирин аялж

мун нүкіларынан шар, үйшіргө хаштар оби зобуттың тұтсызғанда көрүсіх тури. Айан сүздік үзгір, дәлдік аралықтың көрүсінен шынайы болады.

15.00 ч. Быраңының үорүүсүнүү чаңа. Үрүүк таңымнаш низаралаштар туттарыныштара, ынтырышнаш сана эстрадынын сүлүстеги бу юптуу жөнкүрүштөн көргөзсөкчөр.

Германский язык.

Уйгуу-байланы дэлтийн – барыбыт сорукпут!

ЧУРАНЧЫ

"Чуранчы" ТХПК "Сага олох" ханыжака ыйга бирий тахсар аялт сыйнарынга

№ 4 (49)

2015 сал
Муус устар
23 күнэ
чөннүүр
№41
(11051)

КЭЛЭН ИҮЭР СААСКЫ БЫРАДЫНЫКТАРЫНАН -- 1 МААЙЫНАН, УЛУУ КЫАЙЫЫ 70 СЫЛЫНАН!

Убаастышилаа „Чуранчы“ кооператив бэлэрээнэрэ, бишрэг үзүүнүүр калгагарбыт, киншэр дын юргэлтийр! Сандал саасныт барахсан кулум-чабыг күнүнэн чомгиччи тыган, сырдыгынан сыйдаайан тийшэн кээгэ. Киншэр, сурэгээ котобуултэр күнүнэрэ үүнүүтээр.

Быйылгы саасныт уралтынан Сэбиский норуут Аяа дойдуну комускуур Улуу сэригээ кильбизинээх Кыайыны сийисинээ 70 салын балычинир быраадынынга буолар. Бу Кыайыны азалыгээ зүйх национальностаах Ию дойдубут норуута бүтүүнээс кийтэвтийн, фронта, тывынга холобура сух хорсун бынынны кордербүтээ. Бишиг энэээрбит, эхэлжрбит, азаларбыт, шиглэжрбит, убайдарбыт, эдийдэрбит Кыайыны унансыбынтара. Киншэр сийисинээ Улуу Кыайынын саалтата олбоодуйбээт, хорсун быныннара умтуулжубат.

Сандал саас быраадынын — 1 Маайынан, Улуу Кыайыны 70 салынан эжээдэшижбэйт! Мэлдэй ыраас хачаан, эзлэх алх баар булахуухтун. Чөглийн-чидж доруобуяны, дьату-соргууну баадрабыт!

„Чуранчы“ кооператив бырабынаньтана.

БАСТАКЫ КВАРТАЛ БЫЛАДАНА А҃АРЫЛЫННА

Быйылтуус үрүүн үүрүүс сыйнарын 7100 тоона. Ити байлыралтынцаар 200 тоонаан эзбэх. Бастакы квартаалы 225 тоонашы ынъяар 289 тоонаан, 128 бырынан тоюруулунна. Быныралтын туустаах кимгээд 79 тоонаан эзбэх. Ордук үүрүүс туслаах былаанын 229 % тоюрубут Алаңдар, 212 бырынан кориоруулж Чакыр, 191 бырынан кориоруулж Толой, 179 бырынан сийисит Арындаах, 178 бырынанынтын Мутудай изийнээктэр үүгээн ишмээр. Огтоо молтох кориоруулжээрин 22, 6 бырынан кориоруулж Чуранчы, 48 бырынанын Болоню, 58,7 бырынан кориоруулж Бахсы булаалиар.

Бу күннүүрээ сүнүү маасабай торуулж саалтана, үүт эхилгээр. Арын саалтадаа үтгэжин эрэлгээр. Ийншилжээр салалтадаа үүт ынамын үрээнийн ахсаабат болжомтолорун ууруухтаахтар.

ҮҮТҮ ТУТТАРЫЫ МУУС УСТАР 1 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН (ЦЕНТНЕР)

Ийншилжээр	Сыллаацыы былаан	Ыннах ахсаана	Тинээз	Былаан	2015 с. үүнэн ийрүүнэн				ТӨССӨН
					2015	2014	% туолууга		
Алаңдар	3163	355	40	100,0	229,9	101,3	229,9	128,6	
Бахсы	4094	459	81	130,0	76,3	44,9	58,7	31,4	
Болгонго	2614	293	39	83,0	39,8	30,9	48,0	8,9	
Болутур	5236	587	49	166,0	174,2	78,7	104,9	95,5	
Арындаах	3147	350	54	100,0	179,5	132,5	179,5	47,0	
Кыталаах	3307	362	69	105,0	96,7	74,3	92,1	22,4	
Мугудай	4478	502	48	142,0	253,0	111,9	178,2	141,1	
Ольдууун	5548	620	42	176,0	159,2	150,1	90,5	9,1	
Соловьев	5264	589	84	167,0	261,3	257	156,5	4,3	
Сылан	6876	775	118	218,0	361,6	249,7	165,9	111,9	
Толой	2476	279	83	78,0	149,6	143,1	191,8	6,5	
Хадаар	3620	405	115	115,0	111,4	99,8	96,8	11,6	
Хатылы	3568	400	26	113,0	97,8	87,4	86,5	10,4	
Хайахсэйт	2631	295	24	83,0	109,5	88,9	132,0	20,6	
Хонтоо	6427	716	71	204,0	256,1	145,7	125,6	110,4	
Чакыр	4662	517	45	148,0	314,8	277,3	212,7	37,5	
Чуранчы	3895	437	34	123,0	27,8	30,6	22,6	-2,9	
Улуве үрүүзи:	71000	7941	1022	2251,0	2898,4	2104,1	128,8	794,3	

СААСКЫ УТАЛЫТЫЛЫБАТ ДЬАҢАЛЛАР

Сандал саасныг салалтадаа ынъяа. Итии кытапы тэнц ынах сүнүү, салын макассабай торуулж саалтана, үүт-ас дылдай, ую-хамис үзүүнэн туарж ким үүн. Кытапы тэнцээ тураадынни, салынноосаа хийгүүз багасгажин үүгээр барашар „Чуранчы“ ТХПК бырабыльяннынтийн председител Н.А. Ариаков сааскы утальтынныбайт дынналаар туустаахан бишнинээр:

— Сайын үрүг аны үрүүн дэвмүүт-сөрбиг дэхуу хло шахар юмторо. Быйыл үүт туу туу салалтадаа үүрүүнээз үүтүүсүүгүүнээз түүхээгээрийн эзбэх. Чуранчы ТХПК бырабыльяннынтийн түүхээгээрийн 36 солж. Гэрээнийгээх салынхагтаран 50-тан ордук тоболсохго, барын иргэвшийр усулубуйнларга энгистгийр буолихарын (осцилляц, дойж, 2 ынамынхын; 1 бослуук, 1 үүт чуучуга) — 40 солж. Энх уснаа ханаанын туарж түүхээгээрийн 30 - 50 ынамынхагтарга уюо энгистгийр үүтүүсүүгүүнээз — 38 солж. 4. усулубуйн туарж буолихарын — 42 солж. Муухийншүү үүт собуулжир цэвжномжийн бордуулжийндаа аниан туустааханын — 42 солж.

Бу күннүүрээ Хабаровский курортан симоэр аниан „Розарий“ сурталык хоруулжийн туултуу. Бынтырын эмж бу симоэр азулбагын хамаагаалж барбата. Огтоог үүнүүх, харийнны туулайар. Оношхөгжлийнчай харийнхажын. Азулбагын туултуу.

СОНУННАР

СЕМИНАР ҮҮТҮҮЛҮННА

Кулунтуар 24-25 күннүүрээр Тыа ханааныстыбайын министерист ботин тэрийнитин Дьюкуусайга аны-үелүү онгорор уонна переработкалыр ханааныстыбайар салалтадынчарыгар семинар үтүүлүнна. Чуранчы уулуунтган тыа ханааныстыбайын управленистын начальнигита А.С. Филатов, „Чуранчы“ ТХПК бырабыльяннынтийн председител Н.А. Ариаков сырьгындар.

ТЕЛЕФОНОГРАММА КЭЛДЭ

Саас эмисю сыйыйан ардаахтадаа, онтон тонорон сыйын ханааныстыралыг устуулж байсандаа үүсжжээ. Итии сибсээсон, ийнлийктэр салалтадынчарыгар, салыннан дырьжсаныар ханааныстыбайраг Тыа ханааныстыбайын министерист ботээ телефонограмма үтгэлдээ. Иниин салынны, ордук эдээр анынхын кийнэрэг, юзэн-манжан анатарга, хонтуустуу күнүүрдэг эпитет.

ЭДЭР ФЕРМЕРДЭР КУОНКУРУСКА КЫЛТЫХТАРА

Эдээр фермердэр республиканы грант ындрга куонкуруска кылтыхтаахтар. Бу күннүүрээ ийншилжээнд 32 салалтадаа юнит. Түүх ынамын салалтадаа куонкуруска юниттэн билээд.

ХОРГУУЛШУЙ АТЫГА ТАХСЫАДА

Бу күннүүрээ „Чуранчы“ ТХПК Хабаровской курортан быйындын туултуу аниан хоргушуй атыгы азулбагы „Розарий“ сурт. Колбт хоргушуй кооператив сөсөнхөгжлийнчай азулбагы.

ЧЭЛЧЭТИИЛЭЭХ КОМБИКОРМА КЭЛДЭ

“Чуранчы” кооператив 134 тонна комбикорм азулдаа, азултары салалтадаа ханааныстыбайын управленистын убунна. Онтон салалтадаа чөлчлийнч-бинир анилан 4 солж 80 харчы. Энхи азынхын быйындын туултуу энхи дэхтэгээ тутгасууда.

